

На основание § 9, ал. 2, във връзка с ал. 1
от Закона за възстановяване и реструктуриране
на кредитни институции и инвестиционни
посредници и § 2 от допълнителните разпоредби на
Закона за кредитните институции

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИМИТЪР КОСТОВ
ПОДУПРАВИТЕЛ

Комплексна оценка на банковата система в България

Първоначални указания и методология във връзка с прегледа на качеството на активите

---

09 февруари 2016 г.

Въведение

В съответствие с §9 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции и инвестиционните посредници и чл. 80 от Закона за кредитните институции, Българската народна банка извършва комплексна оценка (СА) на банките в България. Първият етап включва провеждане на независим преглед на качеството на активите (AQR) в банките.

Тази комплексна оценка ще включва също и стрес тестове на банковата система, при които ще се използват резултатите от прегледа на качеството на активите (AQR) в съответствие с чл. 80б от Закона за кредитните институции за установяване способността на банките да поемат неочаквани загуби от хипотетични шокове. Ще бъдат предприети необходимите действия, за да се гарантира, че банките са в състояние да осигурят необходимото покритие за всеки потенциален недостиг на капитал, установен от СА.

Комплексна оценка

Комплексната оценка ще се извърши от БНБ, която ще изпълнява постоянна надзорна роля по отношение на банковата система с помощта на Делойт в качеството на външен независим консултант. За да се осигури придържане към най-добрите практики за провеждане на подобни прегледи, БНБ планира да провежда консултации с ЕК и Европейския банков орган (ЕВО) в хода на проекта.

Графикът на комплексната оценка е съгласно публикуваното Решение № 28 на Министерски съвет в Държавен вестник от август 2015 г. По-долу са посочени датите на основните междинни цели:

Публикуване на начални указания във връзка с методологията на AQR	12 февруари 2016 г.
Стартиране на процеса на AQR	15 февруари 2016 г.
Приключване изготвянето на заключения	6 юли 2016 г.
Приключване на стрес тестовете	29 юли 2016 г.
Анализ на резултатите и корективни действия	1 август 2016 г.
Публикуване	13 август 2016 г.

Методология на AQR

Базовата методология за този преглед е методологията на ЕЦБ за AQR, описана в Наръчника, публикуван на 14 март 2014 г. (Наръчника), освен ако тук изрично не е посочено друго. Ще бъдат дадени пояснения към първоначалните указания в контекста на принципите, описани в методологията.

Този документ с първоначални указания включва конкретни спецификации на Наръчника в областта на рисковото базиран избор на портфейли; това е посочено в Работен блок (РБ) „*Определяне на извадка*“. Възприетият подход отчита факта, че това е специфичен за страната преглед, при който надзорният орган има вътрешно присъщо познание за банковия сектор, в това число по отношение мащаб, рисково-претеглени активи на проверяваните банки, съществуващите практики за управление на риска и кредитиране, и надзорните изисквания за отчетност¹. Промените се направени за осигуряване на навременно и ефективно изпълнение на този проект при спазване принципите на ЕЦБ.

Основни резултати от AQR

Управление „Банков надзор“ на БНБ ще предостави всички основни констатации на съответните банки след приключване на прегледа. Тези констатации могат да включват области, за които са установени отклонения от счетоводните принципи (банките изготвят отчетността си по международните стандарти за финансова отчетност (МСФО) / международните счетоводни стандарти (МСС) – МСС 39, МСС 37, МСФО 13), които може да доведат до корекции в базовия собствен капитал от първи ред.

Стрес тестове

---

¹ Надзорната отчетност в съответствие с Регламент 573/2013 и Регламент за изпълнение 680/2014 г.

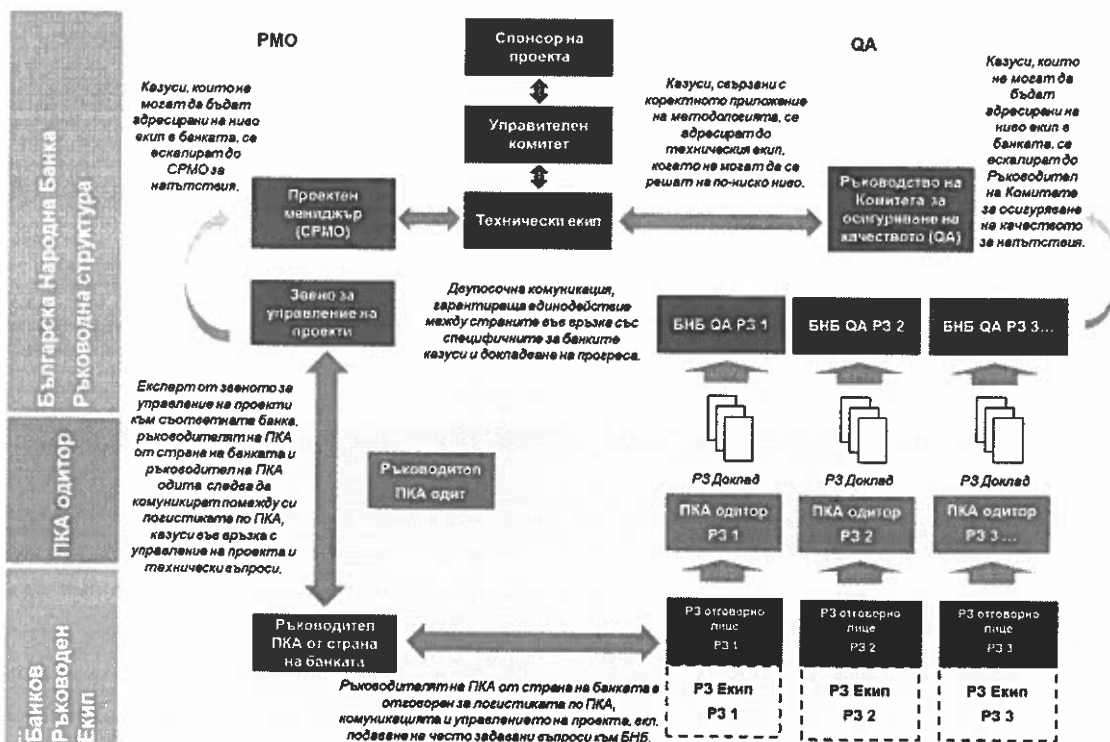
Прегледът на качеството на активите също така ще генерира набор от параметри, които ще бъдат използвани като входящи данни в процеса на провеждане на стрес тестовете. Тези входящи данни, наред с другото, включват следното: всички корекции в данните, подчертани в Работен блок *Валидиране на данните (DIV)*, *Вероятност от обезценка (PI)* и *Загуби при неизпълнение (LGD)*. Ще бъдат дадени допълнителни пояснения по методологията, в това число и за ролята на Доставчиците на услуги (AQR Providers) при предоставяне и проверка на входящите данни за стрес тестовете до края на април 2016 г.

I. Управление на проекта

Този раздел включва принципен преглед на управлението на проекта и на управленската структура на проекта, която БНБ, съвместно с Делойт, е определила за планирането и изпълнението на комплексната оценка.

Документът очертава организацията на работа и основните групи по проекта, тяхната роля и линии на отчетност.

Управленската структура на проекта е илюстрирана по-долу. Процедурите за ескалиране на проблеми по проекта са съобразени с управленската йерархия.

Забележка: ПКА одитор да се чете като „Доставчик на услуги“.

Последващите санкции описват ключовите функции и структури по проекта, представени в детайли по-горе, чрез използване на следната таблична структура:

Отговорности	Отговорности и задачи на функцията или структурата.
Взаимоотношения	Описание на взаимоотношенията между функцията или структурата и прегледа, както и начина на взаимодействие и / или комуникация между функциите / структурите.

А: Ръководни органи от страна на БНБ

1. Спонсор на проекта

Отговорности:

- Осъществяване на надзор върху проекта
- Предоставяне на стратегически насоки по проекта
- Насърчаване на дългосрочната визия за проекта
- Своевременно разрешаване на ескалирани проблеми и рискове във връзка с проекта

Взаимоотношения:

- Предоставяне на насоки и вземане на решения по проблеми с голямо влияние върху проекта и ескалирани искания по проекта
- Съвместни насоки за ръководство и вземане на решения при участие в органи за управление на проекта като Надзорния съвет по проекта
- Директно комуникиране в рамките на проекта чрез срещи „лице-в-лице“ или интернет-конференции; и чрез Централния координационен център на проекта (СРМО)
- *Провеждане на регулярни срещи във връзка с AQR:*
  - Провеждане на срещи два пъти месечно с Надзорния съвет и СРМО за оценка на постигнатото до момента и решаване на ескалирани рискове, проблеми, решения, конкретни действия и други искания във връзка с проекта

2. Надзорен съвет по проекта

Отговорности:

- Вземане на решения в качеството на последна инстанция във връзка с основния график, бюджет, обхват, ресурси и качество на проекта

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

- Предоставяне на достъп до информация и ресурси извън обхвата на проекта
- Потвърждаване и валидиране на съответните организационни ангажименти по отношение на графика и бюджета на проекта

Взаимоотношения:

- Направлява проекта и комуникира посредством СРМО
- *Участва в редовни срещи във връзка с AQR:*
  - Провеждане на срещи два пъти в месеца за обсъждане на следните теми:
    - I. План за напредъка
    - II. Ресурси
    - III. Общи указания по проекта
  - Провеждане на срещи два пъти месечно със спонсора на проекта и СРМО за преглед на напредъка и разглеждане на ескалираните рискове, проблеми, решения, конкретни действия и други искания.

3. Технически екип

Отговорности:

- Получава често задавани въпроси от Доставчиците на услуги и предоставя отговори в разумни срокове
- Издава указания по прилагане на AQR методологията
- Издава методически циркулярни писма до банките и Доставчиците на услуги

Взаимоотношения:

- Осъществява комуникация с Централния координационен център по проекта.

Б: Координационен център по проекта (Project Management Office, PMO) в БНБ

1. Централен координационен център по проекта (СРМО)

Отговорности:

- Управлява графика на прегледа, обхвата, бюджета и качеството, така че да бъдат в съответствие с очакванията на ръководството

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

- Следи отблизо отчетността на координационните центрове за конкретните банки по проекта и проверява/оспорва докладите за напредъка
- Осъществява координация между множество участници за постигане на съгласувана визия във връзка с напредъка по проекта
- Следи за ясно и целенасочено отчитане, ранно ескалиране на най-значимите проблеми и подпомага процеса на намиране на решения
- Разработва структурата и процесите на докладване
- Разработва приложения за проследяване на напредъка на РМО и проследява получената от банките информация
- Води графика на срещите, дневния ред, протоколите от заседанията и проследява действията и решенията
- Изготвя и води централния списък с лицата за контакт по прегледа

Взаимоотношения:

- Осъществява надзор върху РМО и екипите за оценка на качеството (QA) за конкретните банки
- Предава често задавани въпроси на Техническия екип и получава от него съответните насоки
- Докладва пред Надзорния съвет по проекта в БНБ и спонсора на проекта
- *Участва в редовни срещи във връзка с AQR:*
  - Участва в срещи два пъти месечно с Надзорния съвет
  - Участва в срещи два пъти месечно със спонсора на проекта
  - Участва в срещи поне веднъж на две седмици или по-често при необходимост с РМО за конкретните банки (разделени по групи банки от първа група, втора група и трета група)

2 Центрове за координиране по проекта за конкретните банки

Отговорности:

- Поемат ангажименти и отговорност във връзка с успешното изпълнение на AQR на ниво съответната банка
- Разработват подробен план на проекта в съответствие с графика за AQR на БНБ

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

- Координират и управляват сроковете и резултатите от проекта
- Осигуряват своевременно докладване пред СРМО
- Регистрират и ескалират проблемите и рисковете към СРМО
- Следят резултатите от процедурите за QA на БНБ и ги разпределят към РМО на Доставчика на услуги
- Осигуряват ефективна комуникация и пренос на информация към РМО на банката и РМО на Доставчика на услуги
- Организируют графика на срещите, дневния ред, протоколите от заседанията и проследяват действията и решенията

Взаимоотношения:

- Осъществяват надзор върху конкретни РМО на Доставчика на услуги
- Докладват пред СРМО
- *Участват в редовни срещи във връзка с AQR:*
  - Провеждат срещи със СРМО на БНБ (разделени по групи банки от първа група, втора група и трета група)
  - Провеждат ежеседмични срещи с РМО на банката и с РМО на Доставчика на услуги
- Ескалират въпроси от РМО на AQR към СРМО

В: Оценка на качеството (Quality Assurance) от страна на БНБ

1. Отговорник за оценка на качеството и екипи за QA по работни блокове

Отговорности:

- Прави преглед на изпълнението от гледна точка на отражението му върху основния график, разходи, обхват и качество, така че да съответства на бизнес целите на проекта
- Препоръчва действия на СРМО за осигуряване извършването на критичните функции по проекта
  - QA екипи за всеки работен блок от AQR

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

- QA на работата, извършена от QA екипа на Доставчика на услуги и гарантиране на нейната точност преди предаването ѝ на отговорника за оценка на качеството от страна на БНБ
- Предоставяне на методологически указания на QA екипа на Доставчика на услуги в съответствие с AQR методологията
- Отговорник за оценка на качеството
  - Предоставя QA например посредством проверки за съответствие между отделните банки, за да се гарантира че AQR се провежда точно и последователно при всички банки
  - Направлява QA процеса от страна на БНБ на национално ниво, в това число и комуникациите с QA екипите от страна на БНБ по работни блокове и теми, свързани с QA

За допълнителна информация виж WB-10: *Гарантиране на качеството и проследяване на напредъка.*

Взаимоотношения:

- Отговорник QA докладва на СРМО, предоставя информация и съдейства на РМО за конкретната банка и на техническия екип
- Отговорник QA осъществява надзор върху QA екипите по работни блокове, за да осигури качеството и своевременното приключване на прегледа на резултатите от проекта

Г: Доставчик на услуги

1. Координационен център по проекта на Доставчика на услуги

Отговорности:

- Осигурява координацията на екипа на Доставчика на услуги и спазване на графика за предаване на крайните резултати от проекта, определен от БНБ
- Вътрешно събира всички запитвания и въпроси от екипа на Доставчика на услуги и ги препраща към РМО за конкретната банка в БНБ
- Осигурява своевременно съобщаване на съответната информация, получена от БНБ

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

- Предоставя резултатите от QA процедурите от страна на БНБ на QA екипите на отговорния Доставчик на услуги
- Подсигурява подходящия персонал и изпълнение на договорните отношения с БНБ и с банката
- Докладва и предоставя свързана с проекта информация на РМО за конкретната банка в БНБ (справки, статус на резултатите от работните блокове (задачи), РМО приложение, често задавани въпроси)

Взаимоотношения:

- Основен контакт с РМО за конкретната банка в БНБ и РМО на банката
- Участиа в редовни срещи във връзка с AQR:
  - Провежда ежеседмични срещи с РМО за конкретната банка в БНБ и РМО на банката

2. Екип на Доставчика на услуги по работни блокове

Отговорности:

- Изготвя и предоставя запитванията за данни към банката, която е обект на прегледа
- Осигурява навременно попълване на всички форми, които се преглеждат от QA на Доставчика на услуги
- Предприема действия за разглеждане на резултатите от QA, извършено от QA на Доставчика на услуги
- В резултат на извършената работа, съобщава дейностите, свързани с корективни действия / допълнителна информация, която следва да се предостави от отговорните екипи на банката
- Повдига въпроси за включване в „Често задавани въпроси“ и ги предоставя на РМО на Доставчика на услуги

Взаимоотношения:

- Докладва пред РМО на AQR

3. Оценка на качеството (QA) от страна на Доставчика на услуги

Отговорности:

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

- Осигурява независима оценка за качество (QA) на AQR формите преди предоставянето им на БНБ
- Извършване на AQR точно и в съответствие с договорените срокове
- Тясно взаимодействие с QA на БНБ по работни блокове; да се обърне внимание на това, че QA екипът на Доставчика на услуги обичайно не комуникира директно с QA отговорника от БНБ

За допълнителна информация виж WB-10: *Гарантиране на качеството и проследяване на напредъка.*

Взаимоотношения:

- Докладва на РМО за AQR
- Комуникира с QA на БНБ във връзка с резултатите и действията след извършване на оценката за качество (QA)

Д: Банка, която попада в обхвата на прегледа

1. Координационен център по проекта на Банката

Отговорности:

- Основен контакт с РМО за конкретната банка в БНБ и РМО на Доставчика на услуги
- Осигуряване на достатъчно ресурси и вътрешна координация на работните потоци на екипа на банката
- Осигуряване на своевременно докладване на РМО за конкретната банка в БНБ и навременно предаване на необходимата документация, данни и AQR форми в съответствие със сроковете и методологията на БНБ

Взаимоотношения:

- Докладва на РМО за конкретната банка в БНБ
- Комуникиране с РМО на Доставчика на услуги и екипите на банката по всеки работен блок
- Провеждане на среща веднъж седмично с РМО за конкретната банка в БНБ и с РМО на Доставчика на услуги

2. Екип на банката по работни блокове

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

Отговорности:

- Изготвя цялата изисквана документация в съответствие с исканията от БНБ и Доставчика на услуги
- Осигуряване на качество на данните и своевременно предоставяне на AQR формите, които са отговорност на банката, на екипа на Доставчика на услуги
- Предоставя своевременно доклад за напредъка на РМО на банката
- Повдига методологически въпроси пред Доставчика на услуги

Взаимоотношения:

- Докладва пред РМО на банката
- Комуникира директно с Доставчика на услуги по всеки от работните блокове

II. Координационен център по проекта (Project Management Office, PMO)

1. Приложение за управление на проекта (PMO Tool)

За целите на прегледа е разработено приложение за управление на проекта (PMO Tool), базирано на MS Excel, което отразява планираните етапи, основните дейности, очакваните резултати (крайни продукти) от проекта, и докладване на напредъка и статуса на работата. Приложението за управление на проекта ще съдържа основни етапни цели и ще обобщава плана на дейностите по проекта с използване на метода на критичния път.

Докладване на напредъка на приложението за управление на проекта за всяка банка, която е обект на прегледа

При стартиране на прегледа всички PMO на Доставчиците на услуги ще получат достъп до приложението за управление на проекта. За използването на PMO Tool е необходимо да се предоставят входящи данни от Централния координационен център в БНБ, координационните центрове за конкретните банки в БНБ и координационните центрове на Доставчиците на услуги, но отговорността за вземане на решения принадлежи на Централния координационен център по проекта.

При започване на прегледа Доставчиците на услуги за всяка банка ще докладват напредъка ежеседмично чрез PMO Tool като подават актуални данни в приложението всяка седмица до координационните центрове за конкретните банки. Ежеседмичната актуализация на приложението се преглежда от координационните центрове за конкретните банки и от централния координационен център, който докладва за напредъка пред Надзорния съвет.

2. Често задавани въпроси (FAQ)²

Централният координационен център по проекта предоставя FAQ формата на Доставчиците на услуги. Формата за регистриране на въпроси и отговори се използва за технически въпроси, отнасящи се до методологията. Въпросите се преглеждат и отговорите се предоставят в разумни срокове. Предвижда се отговорите да се предоставят на всички Доставчици на услуги във възможно най-кратки срокове или поне веднъж седмично.

I. В случаите когато екипите на банка, включена в обхвата на прегледа, се нуждаят от насоки, PMO на банката следва да събере всички запитвания и да ги предостави на PMO на Доставчика на услуги.

1. Координационният център на Доставчика на услуги следва независимо да потърси решение на запитванията.

---

² Често задавани въпроси и отговори, които следва да са на английски език.

- 1.1 Координационният център на Доставчика на услуги се консултира със съответните QA експерти на Доставчика на услуги и предоставя отговори на екипа на съответната банка, ако точка първа не е изпълнима.
- 1.2 При по-висока степен на сложност на запитванията, Координационният център на Доставчика на услуги следва да включи въпросите във формата за често задавани въпроси и да я изпрати на РМО за конкретната банка в БНБ.
2. Запитванията, на които РМО за конкретната банка в БНБ не може да даде независим отговор, се ескалират към СРМО в БНБ за указания.
3. Запитванията, на които СРМО не може да даде независим отговор, се подават на техническия екип.
4. Отговорите на често задавани въпроси се предоставят по следните комуникационни канали:
  - Централният координационен център по проекта и техническият екип публикуват текущо актуална информация в списъка с често задавани въпроси, който е достъпен за всички участници в проекта.
  - Централният координационен център по проекта публикува пояснения по методологията.

II. При необходимост от насоки във връзка с работни блокове от страна на екипите на Доставчика на услуги, същите следва да комуникират със съответните QA отговорници на Доставчика на услуги.

1. Въпроси, на които QA отговорниците на Доставчика на услуги не могат да отговорят, се включват във форма за често задавани въпроси и се изпращат на РМО за конкретната банка в БНБ от РМО на Доставчика на услуги.

Последваща обработка на запитвания следва реда за ескалиране, описан в точки 2, 3 и 4.

2. Форма за регистриране на проблеми

Всеки проблем, установен от Доставчиците на услуги, се регистрира във форма за проблеми заедно с предложени корективни действия за. Предложените корективни действия се преглеждат от РМО за конкретната банка в БНБ и се обсъждат допълнително с Централния координационен център. Централният координационен център в БНБ и Надзорният съвет вземат окончателно решение относно корективните действия като документираните корективни действия се следват от Доставчика на услуги. В някои случаи, когато проблемите се преценят от БНБ като носещи риск за процеса на гарантиране на качеството или навременното изпълнение на AQR, тези

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Управление и ръководство на Проекта

действия могат да имат задължителен характер. Доставчиците на услуги отговарят за актуализиране на формата за регистриране на проблеми.

В случай че запитванията са свързани с логистиката на AQR и управлението на проекта, РМО на банката следва да ги съобщи директно на РМО за конкретната банка в БНБ.

В случай че проблемите са установени от Доставчика на услуги, същите се вписват във формата за регистриране на проблеми заедно с предложени оздравителни действия от РМО на Доставчика на услуги.

1. Формата за регистриране на проблеми се преглежда от РМО за конкретната банка в БНБ и се обсъжда с централния координационен център.
2. Централният координационен център одобрява корективните действия или ескалира проблема към Надзорния съвет.
3. Отговорите се дават във формата за регистриране за проблеми.
Корективните действия са задължителни за Доставчика на услуги.

Циркулярно писмо № 1 – Преглед на качеството на активите

09 февруари 2016 г.

Документът дава първоначални разяснения и насоки към Наръчника за целите на извършване на преглед на българската банкова система.

Разясненията включват:

- промени в рисково-базирания избор на портфейли, които отразяват разбирането на БНБ за структурната специфика на банковата система и наличните надзорни данни, и
- директни препратки към изпълнението на прегледа на качеството на активите съгласно посоченото в Наръчника.

За целите на прегледа всяка препратка към Наръчника във връзка с:

- портфейлни сегменти и рискови групи трябва да отчита измененията в рисково-базирания избор на портфейл по предложения подход на формиране на извадка (стр. 10 от този документ)
- референтните дати следва да се тълкуват съобразно графика на настоящия преглед на активите
- Националният компетентен орган в контекста на предоставяне на насоки и помощ на трети страни, ангажирани в AQR процеса и комуникиращ с банките, следва да се разбира като Българска народна банка (БНБ)
- екипи на банките при националния компетентен орган следва да се разбират екипите на Доставчика на услуги

Прегледът на качеството на активите следва да се провежда въз основа на набор от предварително дефинирани форми за всеки от посочените работни блокове. В целия документ и индиректно чрез препратки към Наръчника кодирането на формите следва наименованията на ЕЦБ. Приложимите форми за този преглед ще следват различни правила за наименоване, но тяхната структура и съдържание по същество остават непроменени. Формите се предоставят от БНБ при започване на прегледа.

РБ-1: Преглед на политиките, процесите и счетоводната политика

Прегледът на политиките, процесите и счетоводната политика се провежда според Наръчника, като се отчита съобразяването с местните указания за надзорни цели³ в рамките на сроковете, посочени по-долу. Основните неща, които трябва да бъдат обхванати с този работен блок, включват подход на провизиране, третиране на

---

³ Надзорна отчетност съгласно Регламент 573/2013 и Регламент за изпълнение 680/2014

необслужвани експозиции и реструктуриране, и т.н. Може да има количествени резултати от прегледа на политиките, процесите и счетоводните политики, които да се отразят на отношението за адекватност на базовия собствен капитал от първи ред, отчитайки резултатите от прегледа на качеството на активите (AQR-adjusted CET1% capital).

Срокове

Задача	Начална дата	Крайна дата
Класификация на финансовите инструменти	15 февр.	19 февр.
Прилагане на йерархията на справедливите стойности (МСФО 13)	15 февр.	19 февр.
Дефиниции за необслужвани кредити (NPL) / реструктуриране (ЕБО)	15 февр.	26 февр.
Реструктуриране - политики, определения, проследяване	15 февр.	26 февр.

Задача	Начална дата	Крайна дата
Провизиране – политики, процеси, определения, активиращи събития, изчисления	15 февр.	26 февр.
Стойности на обезпеченията и политики на управление, в т.ч. разпореждане с притежаван недвижим имот	15 февр.	26 февр.
Корекция на кредитната оценка за деривати – наличие, използване, покритие (в т.ч., при необходимост, корекция на базовия капитал от първи ред (CET1% adjustment))	15 февр.	26 февр.
Политики за идентифициране на свързани клиенти и страната на крайния кредитополучател	15 февр.	26 февр.
Банково надзорни процеси и политики на деконсолидация	15 февр.	19 февр.
Политика за поддържане на резерви за съдебни спорове	15 февр.	19 февр.
Докладване на междинна форма BNB T1 ⁴		19 февр.
Докладване на окончателна форма BNB T1		26 февр.
Докладване на междинна форма BNB O1B		26 февр.
Докладване на окончателна форма BNB O1B		2 март
Докладване на междинна форма на Банката – модел за оспорване на корекцията от кредитната оценка		15 април
Докладване на окончателна форма на Доставчика – модел за оспорване на корекцията на кредитната оценка		28 април
QA преглед от QA екипа на БНБ	15 февр.	28 април

РБ-2: Кредитен портфейл и валидиране на данните

Попълването на информация за кредитния портфейл и валидирането на данните се извършва в съответствие с Наръчника. Паричната единица в полетата е в хиляди български лева (BGN'000) и референтни дати са 31 декември 2014 г. и 31 декември 2015 г.

⁴ За дефиниции на формите виж стр. 23.

Прилага се следното съпоставяне и свързване ('мапинг') на информацията в полетата за данни от Наръчника с портфейлните сегменти, които са обект на прегледа, съобразно предложеното сегментиране на портфейлите.

Поясненията на дефинициите за експозиции за целите на попълване на данните от кредитните портфейли и мапинга на експозициите в сегментите на портфейлите – обект на прегледа на база на поле кредитни портфейли "S_AQRASF" се предоставят заедно с формите, които ще се използват в процеса.

Портфейлни сегменти	Клас активи от кредитен портфейл (по полета "S_AQRASF")
1. Корпоративен	<i>Експозиции, различни от експозиции на дребно: Длъжници, Кредити & Обезпечения (.csv file)</i> Големи предприятия, Проектно финансиране, Корабоплавателни компании, Авиационни компании, Държавни предприятия, Търговски недвижими имоти (CRE), Развитие на CRE, Доходоносни CRE, Други недвижими имоти, Регионални и местни органи на управление
2. МСП	<i>Експозиции, различни от експозиции на дребно: Длъжници, Кредити, Обезпечения (.csv file)</i> "Големи" МСП
3. Ипотечни кредити	<i>Портфейл от ипотечни кредити (RRE) (.csv file)</i> RRE Собственик-обитател, RRE Купуване за отдаване под наем, Други RRE
4. Други експозиции на дребно <i>(изключени от формирането на извадката)</i>	<i>Други експозиции на дребно (.csv file)</i> Кредитни карти, Овърдрафти, Нереволвиращ необезпечен кредит, Други обезпечени кредити, Други, Други експозиции на дребно, Револвиращи, Експозиции на дребно към МСП

Допълнителни разяснения относно техническото прилагане на горепосочените сегментации на портфейла ще бъдат предоставени заедно с образците, които ще се използват в този процес.

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
Проверка на качеството на кредитния портфейл. Екипът на БНБ ще прегледа кодовете, използвани в кредитния портфейл	15-февруари	2-март
Доставка на първия вариант на кредитния портфейл		18-февруари
Верифициране на кода, използван за пренасяне на данните на банката и проверка на агрегираните суми по сегменти	15-февруари	4-март
Проверки на място на конкретни експозиции извън обхвата на Фаза 2	22-февруари	10-март
Специфични проверки на определени полета	22-февруари	11-март
Проверки чрез сравнение на определени полета	22-февруари	11-март
Проверки на разпределението	22-февруари	11-март
Стратегия за оздравяване	14-мар	18-мар
Масив от данни, наличен за подбора на извадка		18-мар
Седмично докладване на междинна форма BNB T2B	19-февруари	11-март
Докладване на окончателна форма BNB T2B		18-март
Докладване на междинна форма BNB O2B	11-март	17-март
Докладване на окончателна форма BNB O2B		18-март
QA преглед за гарантиране на качеството (QA) от QA екипа на БНБ	15-февруари	18-март

РБ-3: Определяне на извадка

Този раздел представя насоките относно рисково-базиран избор на портфейл. Той дефинира сегментирането на портфейла и рисковите групи, съответната процедура за формиране на извадка, и подбора на кредитните досиета за преглед.

Предложените изменения представляват принципна промяна в подхода за формиране на извадка, представен в Наръчника. Промяната се основава на надзорните познания за банковия сектор, включително неговия мащаб, рисково-претеглените активи на проверяваните банки, съществуващите практики за управление на риска и кредитиране, и надзорните отчетни изисквания. Измененията се правят, за да се гарантира навременното и ефективно изпълнение на този проект, като същевременно се спазват основните принципи на ЕЦБ.

При изпълнението на други AQR работни блокове трябва да се взема предвид описания тук подход.

Предложеният подход за формиране на извадка се основава на статистически техники, целящи ниво на доверие от 90% и е в съответствие с международните одиторски стандарти. Методологията за формиране на извадка създава извадка с големина, пропорционална на мащаба на българската банкова система, която е достатъчна, за да се направят заключения относно популацията от проверяваните класове активи.

Този раздел включва някои текстове от Наръчника с цел да се улесни разбирането на предложения подход.

Групиране на банките

Българската народна банка въвежда следното групиране на банките за целите на AQR оценката, основано на мащаба и комплексността на отделните банки:

- **Банки от първа група:** УниКредит Булбанк, Банка ДСК, Първа инвестиционна банка, Обединена българска банка, Райфайзенбанк (България), Сосиете Женерал Експресбанк, Юробанк България, Централна кооперативна банка
- **Банки от втора група:** Банка Пиреос България, Сибанк, Алианц Банк България, Инвестбанк, Българска банка за развитие, ПроКредит Банк (България), Общинска банка, Интернешънъл Асет Банк
- **Банки от трета група:** Българо-американска кредитна банка, Търговска Банка Д, Ти Би Ай Банк, Токуда Банк, ТБ „Виктория”, Тексим Банк

Групирането на банките ще повлияе на изчисляването на големината на извадката и на всички евентуални корекции на обхвата ѝ, за да се гарантира подходящото ниво на оценката.

1. Проверявани портфейли и изключени експозиции

Преглежданите портфейли включват сегментите, дефинирани в Таблицата от РБ-2:

- Корпоративен портфейл
- МСП портфейл
- Портфейл с ипотечни кредити

Всички други експозиции на дребно и МСП, разглеждани като експозиции на дребно, в съответствие с политиките на банките (стандартизирани продукти, които са обект на

колективно провизиране, са специално изключени от извадките, но ще подлежат на анализ на колективното провизиране.

От извадките са изключени и следните експозиции:

- Експозиции с нисък риск – Дълг/ЕБИТДА⁵ < 1 и/или Собствен капитал/активи > 50% въз основа на одитираните финансови отчети към 31.12.2014 г.
- Експозиции, които са провизирани на повече от 95% към съответната дата на прегледа.

1.1. Експозиции обект на надзорен интерес (Таргетиращи експозиции)

Целеви подход ще се прилага за подбрани експозиции, за които се счита, че имат по-висок риск поради неправилно счетоводно отразяване, в рамките на портфейли с по-нисък риск. Обхватът на тези подбори на експозиции ще е специфичен за всяка банка, дефиниран от Централния координационен център по проекта (СРМО).

Резултатите от прегледа на експозициите, обект на надзорен интерес няма да се вземат предвид за екстраполацията на резултатите от прегледа на кредитните досиета. Но ако такава експозиция се появи в случайната извадка, тя трябва да се отчита за целите на екстраполацията. Ако експозиция, обект на надзорен интерес се появи в първите 10, тя трябва да се вземе предвид за групата на първите 10 от съответния портфейл.

1.1.1. Идентификация на подпортфейла, обект на надзорен интерес от портфейла с експозиции

Този подпортфейл ще бъде осигурен от БНБ в началото на прегледа. Ориентировъчният горен лимит за броя на кредитните досиета, които ще бъдат прегледани като подпортфейл, обект на надзорен интерес, е 40 отделни длъжности.

1.1.2. Експозиции към свързани лица (чл. 45 на Закона за кредитните институции)

Доставчиците на услуги са задължени да прегледат експозициите по отношение на експозиции към свързани лица (дефинирани като свързани с Банката, ръководството или акционерите). Доставчикът на услуги, използвайки публични източници, поставя под въпрос идентифицираните свързани лица.

1.2. Група свързани клиенти (чл.4, т.39, Регламент 575/2013)

Доставчиците на услуги са задължени да прегледат експозициите по отношение на групи свързани клиенти във всички преглеждани портфейли. Ако Доставчикът на услуги установи индикации в избора на случаен принцип кредитополучател, че преглежданата експозиция е свързана с други кредитополучатели, Доставчикът на услуги ще е длъжен да прегледа другите свързани значими експозиции при минимум 2 най-големи експозиции (на нетна база) в групата свързани клиенти. Доставчикът на услуги, като използва публични източници, поставя под съмнение идентифицираните групи свързани клиенти.

⁵ Където Дълг = Общ лихвоносен дълг на кредитополучателя; ЕБИТДА = печалба преди лихви, данъци, обезценка и амортизация.

1.3. Специализирани активи

От Доставчиците на услуги може да се изисква да прегледат активи, които попадат в следната сегментация:

- Облигации от ниво 3
- Секюритизации от ниво 3
- Дялови участия и отделни частни капиталови инвестиции
- Притежавани недвижими имоти
- Кредити, оценявани по справедлива стойност
- Активи, придобити посредством влизане във владение на обезпечение

Горепосоченото не е валидно в случаите, когато размерът на тези активи се счита за незначителен спрямо нетната балансова стойност (NBV) на активите на банката, или когато тези активи не присъстват в портфейла на Банката. Българската народна банка ще определи праговете на същественост за тези активи.

2. Процедура на определяне на извадка

За всеки от описаните портфейли в обхвата на прегледа, ще се прилага следната процедура за определяне на извадка:

Сегмент на портфейла: Корпоративен; МСП; Ипотечни кредити (RRE)	Случайна извадка (Размерно- ориентирана извадка)	Първите 10 експозиции ⁶ (по големина)
Редовни експозиции (РЕ) (просрочени до 30 дни (DPD)) – <i>нормален риск</i> ⁷	Съгласно Матрицата за определяне на извадка	10
Редовни експозиции с <u>висок риск</u> (РЕ HR) (просрочени 30-90 дни; с признаци на влошаващо се финансово състояние; преструктурирани експозиции) – <i>значителен риск</i> ⁷	Съгласно Матрицата за определяне на извадка	10
Необслужвани експозиции (NPE ⁸) (просрочени над 90 дни (DPD) или според вътрешната дефиниция за NPE, или няма вероятност кредитополучателя да плати ⁹ – <i>значителен риск</i> ⁷	Съгласно Матрицата за определяне на извадка	10

2.1. Висок риск се дефинира както следва:

Прилага се вътрешна РЕ и дни на просрочие (DPD) < 90 и всяко едно от следните:

- DPD > 30
- Списък с експозиции „под наблюдение“ = Y;
- Кредит/доход > 500% за ипотечни кредити (ако са налични);
- Преструктурирани експозиции⁷ = Y;
- Индикатор за текущ статус ≠ *Неизпълнение* и NPE през последните 12 месеца = Y;
- Свързано лице = Y;

Трябва да се взема предвид праг на същественост съгласно чл.28 на Наредба № 7 на БНБ.

2.2. Размерно-ориентирана извадка

⁶ Експозицията е дефинирана съгласно Наръчника – за експозиции различни от тези на дребно на ниво длъжник, а за експозиции на дребно на ниво експозиция, нето.

⁷ За таксономията на нормален и значителен риск за изчисляване големината на извадката виж Матрица на извадката на стр.11.

⁸ Съгласно Регламент за изпълнение на ЕК 680/2014 за отчетността пред надзора.

⁹ Чл.178 от Регламент 575/2013.

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

Статистическият метод за подбор на длъжниците е Размерно-ориентираната извадка (MUS). Това е процес, предложен в съответствие с ISA 530. Резултатите, получени от статистическата извадка трябва да се използват за екстраполация върху рисково-претеглените активи, разпределени в съответните групи.

Входящи данни, необходими за използването на MUS:

- Случайна начална точка;
- Популация; и
- Големина на извадката, която зависи от:
  - Популацията;
  - Праг на същественост; и
  - Рисков профил.

3. Стъпки за изчисляване големината на извадката

3.1. Определяне нивото на същественост на изпълнението (PM)

За целите на AQR оценката, съществеността на изпълнението се определя на 1% от общата нетна експозиция¹⁰ на съответния сегмент на портфейла, т.е. Корпоративен, МСП, и Ипотечни кредити (RRE). Прагът на същественост, като абсолютна стойност, представлява максималната степен на допустимост на грешки спрямо общия размер на провизиите за проверявания сегмент на портфейла.

3.2. Изчисляване на съотношението Популация към PM (множител)

Избират се първите 10 кредитополучателя¹¹ от всяка рискова група на трите сегмента на портфейла и съвкупната им експозиция се изключва от общия размер на рисковата група. Изключват се и:

- Подсегментите със солидни доказателства за нисък риск на длъжниците – длъжници с $\text{Дълг/ЕБИТДА} < 1$ и/или $\text{Собствен капитал/активи} > 50\%$ въз основа на одитираната финансова информация към 31.12.2014.

- Експозиции, провизирани на повече от 95% към съответната дата на прегледа.

Намаленият общ размер на рисковата група се разделя на стойността на съществеността на изпълнението, за да се намери множителя, който на свой ред определя големината на случайната извадка, въз основа на представената по-долу матрица на извадката. За популации, попадащи между изредените нива на множителите, големината на извадката трябва да се интерполира.

---

¹⁰ Нетната експозиция се дефинира като съвкупната експозиция на сегмента на портфейла след обезценка.

¹¹ Тъй като портфейлът с ипотечни кредити се формира на ниво експозиция, в цялото описание на процеса на определяне на извадката "длъжник" или "кредитополучател" трябва да се чете като "facility loan" за ипотечни кредити.

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

Пример: Сегмент от корпоративния портфейл

Стъпка 1	В хил.лв.		В хил.лв.	В хил.лв.	Множител
Рискова група	Експозиция преди първите 10		Експозиция от първите 10	Експозиция на рисковата група	
РЕ	300,000	минус	100,000	200,000	44.4
Висок риск	100,000	минус	40,000	60,000	13.3
NPE	50,000	минус	20,000	30,000	6.7
Съвкупна експозиция на сегмента	450,000		Стъпка 3	Стъпка 4	Стъпка 5
PM (%)	1%		Стъпка 5: Изчисляване на множител: разделя се съвкупната експозиция на групата под Стъпка 4 на PM (в хил.лв.)		
PM (в хил.лв.)	4,500				

Таблица: Матрица на извадката

PM множител	Големина на извадката	
	Нормален риск	Значителен риск
0	0	0
1	2	3
2	3	6
3	5	9
4	6	12
5	8	15
6	9	18
7	11	21
8	12	24
9	14	27
10	15	30
15	23	45
20	30	60
25	38	75
30	45	75
40	60	75
50	75	75
100	75	75

3.3. Гарантиране на качеството на процеса на подбор на длъжниците

След като се определи броя на кредитните досиета в извадката от всяка една рискова група, за да се възпроизведат резултатите от случайната извадка ще се използва генератор на псевдослучайни числа с произволно начално състояние. Генераторът на случайните числа трябва да стартира от условно начално състояние, като се използва начално състояние. Централният координационен център по проекта осигурява

случайно избрани начални позиции за всяка една банка за съответните Доставчици на услуги, които те да използват в приложението им за формиране на извадка.

Извадковата група се задава според идентификацията на длъжниците във възходящ ред и се въвежда в приложението „Размерно-ориентирана извадка“. Ако MUS избере една и съща експозиция два пъти, избраната експозиция ще се брои веднъж, и така ще се намали големината на извадката в тази група. Всеки Доставчик на услуги трябва да предостави на БНБ списъка с избраните длъжници. За да се валидира случайния избор на досиетата, които ще бъдат прегледани, СРМО трябва да проиграе MUS приложението със същия предварително дефиниран начален момент, по реда на длъжниците.

3.4. Подбор на резервна извадка

Резервна извадка ще се съставя, за да се позволи замяната на досиета. Изчисляването на големината на резервната извадка е паралелна стъпка на изчисляването на големината на основната извадка и се извършва съгласно Раздел 3.5.5 на Наръчника. Необходимите данни са същите като тези за основната извадка и резервната извадка се изчислява веднага след като бъде изчислена големината на основната извадка.

Резервната извадка, когато се обедини с основната извадка, никога не може да бъде повече от общия брой на длъжниците в групата. При дадени “N” длъжници на група и големина на основната извадка “n*”, големината на резервната извадка се изчислява, като се използва следното:

$$R = \min (n^*, N - n^*)$$

3.5. Корекции в големината на извадката

Големината на извадката може да се увеличава в случаи на несигурност за качеството на данните по време на процеса на подбор на извадката. Българската народна банка трябва да предостави разяснения относно корекциите в големината на извадката, дължащи се на неуспешни DIV проверки.

Значими неправилни класификации на експозиции може да доведат до съществени тестове с цели обхват, който ще бъде съобщен от БНБ в хода на AQR процеса.

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
БНБ да предостави списък на експозициите, обект на надзорен интерес		15-февруари
Наличност на скриптове/програмни приложения		14-март
Подготовка на портфейлите в обхвата на прегледа	21-март	25-март
Изчисляване големината на извадката и подбор	21-март	25-март
Докладване на междинна форма BNB T3		25-март
Валидиране от БНБ на подбора		28-март
Преглед на адекватността относно DIV	25-март	28-март
Докладване на окончателна форма BNB T3		28-март
QA преглед от QA екипа на БНБ	14-март	28-март

РБ-4 Преглед на кредитните досиета (CFR)

Прегледът на кредитните досиета ще се извършва съгласно Наръчника, като се вземат предвид предложените изменения в портфейлните сегментите и рисковите групи. Следователно CFR процедурите в Наръчника трябва да се четат в контекста на предложените тук насоки под РБ-3: *Определяне на извадка*. Дейностите се осъществяват в следните срокове.

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
БНБ да предостави списък на експозициите обект на надзорен интерес		15-февруари
Подготовка на CFR – Експозиции, обект на надзорен интерес	15-февруари	19-февруари
Подготовка на CFR – проект на приоритетните групи	29-февруари	4-март
Подготовка на CFR – окончателен вариант на групата на случайно избраните експозиции	28-март	1-април
Преглед на класификацията – експозиции, обект на надзорен интерес	22-февруари	2-март
Преглед на класификацията – приоритетна извадка	7-март	18-март
Преглед на класификацията - случайна извадка	5-април	5-май
Преглед на обезценките – експозиции, обект на надзорен интерес	29-февруари	25-март
Преглед на обезценките - приоритетна извадка	14-март	1-април
Преглед на обезценките - случайна извадка	11-април	20-май
Седмично докладване на междинна форма BNB T4B	2-март	20-май
Докладване на окончателна форма BNB T4B		27-май
QA преглед от QA екипа на БНБ	15-февруари	27-май

РБ-5: Оценка на обезпеченията и недвижимото имущество (Collateral and Real Estate Valuation)

Оценката на обезпеченията и недвижимото имущество ще се извършва съгласно Наръчника. За избягване на всякакво съмнение:

- Всички физически активи трябва да се оценяват по пазарна стойност;
- Реализируемата стойност не е приемлив метод на оценка;
- Доставчиците на услуги трябва да проверят пълнотата на документацията, точността и реалистичността на допусканията и общото спазване на процеса на независима оценка;

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

- Не е необходимо повторно оценяване на обезпеченията и придобитите в качеството им на обезпечение активи, ако въпросният актив е бил оценен от независимо външно лице, прилагащо подхода на оценяване по пазарна стойност в период от 12 месеца, приключващ на 31 декември 2015 г.;
- Българската народна банка си запазва правото да поиска преглед от външна юридическа фирма, ако възникнат съмнения по време на работата по РБ-4 и РБ-5.

Оценките на обезпеченията и недвижимите имоти ще бъдат поставени под съмнение, в съответствие с наличните бенчмаркове и относно тяхната съгласуваност в рамките на целия процес.

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
Предаване на информацията за обезпеченията на оценителите	25 февруари	5 май
Договаряне на методологиите за оценка, допускания и окончателната форма		26 февруари
Преоценка на балансови позиции		
Преоценка на обезпеченията за целевите експозиции	23 февруари	23 март
Преоценка на обезпеченията за приоритетни групи	8 март	30 март
Преоценка на обезпеченията за случайна извадка	6 април	18 май
Седмично докладване на междинна форма BNB T5	26 февруари	13 май
Докладване на окончателна форма BNB T5		18 май
QA преглед (QA) от QA екипа на БНБ	25 февруари	18 май

РБ-6: Екстраполация на заключения от прегледа на кредитните досиета („Projection of findings of credit file review“)

Анализът за екстраполация на заключенията ще бъде извършен съгласно Наръчника, като се вземат пред вид предложените изменения на портфейлните сегменти и рискови групи. Поради това процедурите за екстраполация на заключенията в Наръчника трябва да се тълкуват в контекста на предложените указания по РБ-3: Определяне на извадка („Sampling“). Дейностите следва да бъдат извършени в рамките на следния график.

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
Процес на екстраполация на заключенията	30 май	3 юни
Оценка на резултатите и избор на аномалии	30 май	10 юни
Докладване на окончателна форма BNB T6		10 юни
QA преглед (QA) от QA екипа на БНБ	30 май	10 юни

РБ-7: Анализ на колективното провизиране („Collective provision analysis“)

Анализът на колективното провизиране ще бъде извършен съгласно Наръчника. Анализът на провизирането се извършва, за да се провери дали моделите за начисляване на колективни провизии на банката са съобразени със съответните счетоводни правила и да се провери дали наличните нива на провизиране са подходящи или трябва да се коригират.

За избягване на всякакво съмнение, всеки Доставчик на услуги трябва да прилага свой собствен модел за оспорване („challenger model“), който се валидира от БНБ. Моделът за оспорване ще следва общоприетия формат, описан в РБ-7 на Наръчника и БНБ ще провери допусканията и резултатите от модела за гарантиране на качеството му. За да има БНБ разумни гаранции, че параметрите са определени в съответствие с методологията за AQR, всеки Доставчик на услуги следва текущо да докладва напредъка си.

Подсегментацията на портфейлите по продукти, съотношение между заема и стойността на имуществото (LTV), канал на дистрибуция и риск, трябва да се извърши с данните за 2014 г., освен в случаите, където липсват данни за 2014 г. В тези случаи за целите на подсегментацията могат да се използват данните за 2015 г. Данни към 2014 г. се използва за сегментацията, а 2015 г. се използва за извършване на изчислението.

Подсегментацията на база риск трябва да се прилага в съответствие с указанията по РБ-3: Определяне на извадка („Sampling“). Експозициите, различни от експозиции на дребно, трябва да се сегментират по вътрешен рейтинг.

Моделът за оспорване се прилага само спрямо обслужвани и необслужвани експозиции на дребно и спрямо обслужвани експозиции, различни от експозиции на дребно. За портфейли от експозиции на дребно трябва да се сравнят специфичните и колективните провизии (allocated debtor level sum of P_IBNRD and P_SPECD). За експозиции, различни от експозиции на дребно, моделът за оспорване обхваща само експозициите без специфична обезценка, така че само те трябва да се сравняват. Класовете активи, различни от активи „на дребно“, използвани в работния блок по прегледа на кредитните досиета, подлежат на проверка чрез модела за оспорване. Моделът за оспорване трябва да се калибрира на база на собствените данни на банката.

Допълнителните данни, изисквани като входящи данни за модела за оспорване могат да включват следните:

- W/OLIST – Списък на всички експозиции с отписвания или влизане във владение на обезпечението през последните 12 месеца към декември 2015 г.
- Информация, изисквана за всички случаи на влизане във владение на обезпечението през последните 36 месеца:
  - Постъпления от продажби
  - Последна стойност по оценка
  - Дата на оценката
  - Дата на продажбата
  - Разходи за продажбата.

Ако няма достатъчно данни за запълване на моделите, БНБ ще предостави разумни допускания, които да се използват.

Краен срок

Задача

Начална дата

Крайна дата

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

Преглед на модела на банката	29 февруари.	11 март
Получаване на допълнителна информация		18 март
Първи вариант на модела (без корекции от Прегледа на кредитните досиета – CFR)	21 март	8 април
Параметри на модела с корекциите на база на заключенията от CFR	13 юни	24 юни
Параметри PI, CR, LGL, LGI за използване при стрес-тестовите		24 юни
Докладване на междинна форма BNB 07B	17 юни	22 юни
Докладване на окончателна форма BNB 07B		24 юни
Седмично докладване на междинна форма BNB T7	25 март	17 юни
Докладване на окончателна форма BNB T7		24 юни
QA преглед (QA) от QA екипа на БНБ	29 февр.	24 юни

РБ-8: Преглед на активите, оценявани по справедлива стойност от ниво 3 („Level 3 fair value exposures review“)

От Доставчиците на услуги може да се изисква да извършат преглед на експозициите от ниво 3. Допълнителни указания по този работен блок ще бъдат дадени на следващ етап.

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
Предстои да бъдат определени		

РБ -9: Отношение за адекватност на базовия собствен капитал от първи ред (CET 1 %)

Прегледът на отношението за адекватност на базовия собствен капитал от първи ред (CET1%) ще се извърши съгласно Наръчника. Дейностите трябва да бъдат извършени в рамките на следния график.

Краен срок

Задача	Начална дата	Крайна дата
Получаване на параметъра CET1% на банката и проверка на всички капиталови изисквания в съответствие с Регламента и Директивата за капиталовите изисквания CRR/CRD IV	14 март	25 март
Получаване на всички необходими входящи данни за запълване на формата		27 юни
Извършване на процеса на корекция на CET1	21 юни	1 юли

Докладване на междинна форма BNB T9		1 юли
Докладване на окончателна форма BNB T9		8 юли
Докладване на междинна форма BNB O9B	8 юли	13 юли
Докладване на окончателна форма BNB O9B		15 юли
QA преглед (QA) от QA екипа на БНБ	14 март	15 юли

РБ-10: Гарантиране на качеството („Quality Assurance“, или „QA“) и проследяване на напредъка

Този раздел очертава подхода, прилаган при гарантиране на качеството (QA) и проследяване на напредъка. Гарантирането на качеството и проследяването на напредъка са два допълващи се процеса, чиято обща цел е да се осигури точно и своевременно извършване на прегледа на активите по стандартизиран начин във всички банки. И двата процеса ще следват тристепенен модел на преглед.

- **Екипът на Доставчика на услуги за гарантиране на качеството** (който ще бъде независим от основния екип на Доставчика на услуги) е първото ниво на преглед, което отговаря за точното и своевременно изпълнение на AQR в съответствие с указанията, дадени от БНБ, с ескалирането на въпроси към централния екип на БНБ, когато е необходимо.
- **Гарантиране на качеството по работни блокове от страна на БНБ** е второто ниво на преглед, което извършва независими проверки за правдоподобност на работата на екипа на Доставчика на услуги за гарантиране на качеството и следи внимателно напредъка, като ескалира въпроси към СРМО, когато е необходимо.
- **Отговорникът за оценка на качеството от страна на БНБ („BNB QA lead“)** е третото ниво, което преглежда и поставя под съмнение изпълнението на AQR, както и осигурява фокусирано проучване на специфични въпроси, когато е необходимо.

Проследяването на напредъка се координира в рамките на ежеседмичния процес на докладване на ниво РМО с цел минимизиране на изискваната допълнителна работа.

1. Резюме на подхода

Общ преглед структурата за проследяване на напредъка и гарантиране на качеството

Екипите по QA на БНБ по работни блокове извършват проверки за правдоподобност и пълнота на анализа като изпълняват преглед на второ ниво за процеса по AQR. По този начин, всички неустановени проблеми могат да бъдат открити, което предотвратява проблеми на по-късен етап на процеса.

Гарантирането на качеството и проследяването на напредъка се извършват от една или друга функция на всяко от трите нива на преглед, като отговорностите на всеки участник са подробно посочени в таблицата по-долу.

Кратко изложение на отговорностите за QA и проследяване на напредъка

Участник	QA	Проследяване на напредъка	Участник
	• Преглед и оспорване на	• Координиране на	

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

<p>BNB QA lead</p>	<p>процеса и резултатите от AQR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проучване на специфични въпроси, когато е необходимо и целесъобразно по преценка на БНБ • Преглед на изходните резултати на високо ниво (напр. на ниво портфейл) за съответствие във всички банки в страната 	<p>седмичният процес на докладване към СРМО</p> <ul style="list-style-type: none"> • Агрегиране на информацията за напредъка от РМО формите за всички банки в обхвата на прегледа
<p>QA от БНБ по работни блокове</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Извършване на проверки за правдоподобност на резултатите на екипите по QA на Доставчика на услуги 	<ul style="list-style-type: none"> • Подробно планиране на AQR процеса за всички работни блокове за всички банки в обхвата РМО за конкретната банка в БНБ • Координиране на междинното докладване на напредъка след валидиране от QA екипите на БНБ
<p>QA екип на Доставчика на услуги</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на последователност и строго спазване на методологията за AQR • Ескалиране към БНБ на всички идентифицирани проблеми чрез формата за регистриране на проблеми по QA 	<ul style="list-style-type: none"> • Гарантиране на своевременното изпълнение на AQR съгласно плановете РМО на Доставчика на и сроковете, услуги съгласувани с БНБ
<p>Екип на Доставчика на услуги по работни блокове</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на AQR точно и в съответствие с насоките, дадени от БНБ 	<ul style="list-style-type: none"> • Агрегиране на входящите данни от екипите на банките в обхвата и AQR екипите по работни блокове, последвано от редовно своевременно докладване на формите РМО на Доставчика на услуги

- В този Наръчник няма да се дават точни предписания нито за точната структура, нито за точния подход, който БНБ трябва да използва за QA или за Проследяването на напредъка; Задължение на БНБ е да гарантира, че процесът, който е избрала, отговаря на отговорностите ѝ.
- Отговорниците за оценка на качеството от страна на БНБ ("BNB QA leads") отговарят за предоставяне на насоки по методологията чрез Техническия екип и извършване на централизирани дейности по QA, като сравнения между банките.

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

- Като минимум, QA екипите на Доставчиците на услуги трябва да насочват цялата информация и комуникации по време на AQR етапа към екипите по банки в БНБ чрез съответните набори от форми, предоставени в обобщен вид в таблицата по-долу.

Обобщена информация за формите за комуникация между екипите на Доставчиците на услуги и екипите на БНБ по банки

Форма	Цел	Честота на докладване
РМО форма	Използване в цикъла на редовното седмично докладване пред РМО в БНБ	Седмично
Форми за често задавани въпроси FAQ	Регистриране на въпроси относно тълкуването на AQR методологията	Всеки четвъртък
Форма за регистриране на проблеми по QA (issue log)	Регистриране на проблеми по QA, идентифицирани от QA екипите на Доставчиците на услуги	Всеки четвъртък
Форми за изходящи данни	За отразяване на данните, представяни за всеки работен блок от етапа на AQR	Както е показано в таблицата по-долу
QA форма	За преглед на изпълнението на QA контролите и проверките, извършвани от QA екипите на Доставчиците на услуги	Седмично

- Проблемите, установени по време на етапа на AQR, се отстраняват като се използва набор от действия, с които да се даде възможност на въпросната банка да завърши упражнението в срок и със специфицираното ниво на качество.
- Предлаганите действия се ескалират до съответното ниво в БНБ и може да включват, например, консервативни допускания или прилагане на временно решение на проблеми, или повторно изпълнение на части от AQR, където е необходимо.
- Таблицата по-долу дава насоки за ключови основни проверки, които трябва да се извършват по всяка форма, за да се гарантира тяхното изчерпателно попълване преди представянето им:

Работен блок	Резултат	Основни проверки
1. Преглед на политиките, процесите и счетоводната политика (PP&A)	Форма BNB T1 за оценка на процеси, политики и счетоводна политика BNB 01B Презентация за всички дейности за отстраняване на проблеми, които трябва да се предприемат от банката в резултат от прегледа на PP&A след комплексната оценка	<ul style="list-style-type: none"> • На всички въпроси е отговорено с подходящи налични доказателства за обосновка на отговорите • Всички идентифицирани проблеми са получили или описание на дейности за отстраняването им, или задоволително обяснение защо не са необходими дейности за отстраняването им
2. Кредитен портфейл и валидиране на данните (DIV)	DIV форма BNB T2b за проследяване на напредъка BNB 02B Презентация, описваща всички дейности за отстраняване	<ul style="list-style-type: none"> • Извършени са всички проверки • Определени са стратегии за отстраняване на всички релевантни проблеми • Всички идентифицирани проблеми са получили или

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

		на проблеми, които банката трябва да предприеме в резултат от DIV след комплексната оценка	описание на дейности за отстраняването им, или задоволително обяснение защо не са необходими дейности за отстраняването им
3. Определяне на извадка		Форма BNB T3 за определяне на процентите на извадката	<ul style="list-style-type: none"> Данните са въведени правилно във формата за процентите на извадката Предписаните проценти на извадката са приложени правилно Избраната извадка отразява предписаните проценти от извадката за всяка група
4. Преглед на кредитни досиета		Форма BNB T4A за преглед на кредитни досиета Форма BNB T4B за преглед на констатации BNB 04B Презентация, описваща всички дейности за отстраняване на проблеми, които банката трябва да предприеме в резултат от прегледа на кредитните досиета	<ul style="list-style-type: none"> Формата е попълнена за всички кредитни досиета от извадката Основните параметри и множители (напр. множители на паричните потоци) са приведени в съответствие с инструкциите за AQR (или е дадено задоволително обяснение) Всички идентифицирани проблеми са получили или описание на дейности за отстраняването им, или задоволително обяснение защо не са необходими дейности за отстраняването им
5. Оценка на икономическите и недвижимите активи	на и	Форма за оценка на икономическите и недвижимите активи	<ul style="list-style-type: none"> Формата е попълнена за всички икономически и недвижими активи от извадката Напълно са спазени указанията за оценката
6. Екстраполация на заключенията	на	Форма BNB T6 за екстраполация на заключенията	<ul style="list-style-type: none"> Заключенията от прегледа на кредитните файлове са въведени правилно във формата и екстраполацията на заключенията е извършена в съответствие с правилата за AQR за всички релевантни параметри
7. Анализ на колективното		Форма BNB T7 за резултати от колективното провизиране	<ul style="list-style-type: none"> Формата е напълно попълнена за всички изисквани сегменти Моделите за оспорване са прегледани и приети за съответстващи на инструкциите за AQR Извършване на проверките

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

<p>провизиране</p>	<p>BNB 07B Презентация, описваща всички дейности за отстраняване на проблеми, които банката трябва да предприеме в резултат от анализа на колективното провизиране</p>	<p>„отгоре надолу“ и бенчмаркингът на всички параметри, за да се гарантира, че взаимовръзката между ставките за провизиране по сегменти е логична</p> <ul style="list-style-type: none"> • Всички идентифицирани проблеми са получили или описание на дейности за отстраняването им, или задоволително обяснение защо не са необходими дейности за отстраняването им
<p>8. Преглед на активите, оценявани по справедлива стойност от ниво 3</p>	<p>Форма BNB T8A за констатациите от преоценката на недериватни активи от ниво 3</p> <p>Форма BNB T8B за констатациите от прегледа на процесите в основния търговския портфейл</p> <p>Форма BNB T8C за констатациите от прегледа на модела за ценообразуване на деривативи от ниво 3</p> <p>BNB 08D Презентация, описваща всички дейности за отстраняване на проблеми, които банката трябва да предприеме в резултат от прегледа на активите, оценявани по справедлива стойност от ниво 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Всички активи от извадката са преоценени в съответствие с инструкциите • Дадено е обяснение за избора на оценка • Изводите са екстраполирани където е подходящо (напр. секюритизациите) • На всички въпроси е отговорено с подходящи налични доказателства за обосновка на отговорите • Основните проблеми са количествено определени, където е подходящо • Идентифициран е всеки портфейл от недериватни активи от ниво 3, който има нужда от по-широка преоценка • Всички проблеми по основните процеси или ценовите модели са получили или описание на дейности за отстраняването им, или задоволително обяснение защо не са необходими дейности за отстраняването им • Необходимо е ясно изявление с подходящите за това доказателства, дали трябва да се правят резерви за справедливата стойност на дериватите.
<p>9. Съотношение на адекватност на CET1 % с</p>	<p>Форма BNB T9 за определяне на CET1 % с отчитане на резултатите</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формата е попълнена правилно въз основа на

Циркулярно писмо № 1 | Преглед на качеството на активите в българската банкова система:
Първоначални указания и методология

отчитане на резултатите от AQR	от AQR BNB 09B Проект за писмо до банката, излагащо действията, които трябва да бъдат предприети вследствие AQR (с препратки към O1B, O2B O3B O4B O7B, O8D)	резултати от други форми, напълно в съответствие със счетоводните правила <ul style="list-style-type: none"> • Изготвено е проектописмо, обхващащо всички релевантни въпроси
--------------------------------	--	--

2. График на QA процеса

QA екипите на Доставчика на услуги следва да са завършили своя собствен QA преди предаването на окончателните резултати на QA екипите на БНБ. Ако се представят междинни форми, е възможно QA да не е напълно завършено.